Študenti Fakulty masmédií PEVŠ hľadali skryté príbehy na okraji spoločnosti

15.5.2026 - | Paneurópska vysoká škola

Študenti Fakulty masmédií Paneurópskej vysokej školy – Ústavu masmediálnej a marketingovej komunikácie si vyskúšali mediálnu tvorbu v jej najautentickejšej podobe. V rámci predmetu Mediálna tvorba – publicistika absolvovali intenzívny dvojdňový workshop sociálnej reportáže a dokumentárnej fotografie. Do terénu ich vzali pedagóg fakulty prof. PhDr. Michal Oláh, PhD., a najoceňovanejší slovenský fotograf Mgr. Boris Németh, PhD. Cieľom unikátneho workshopu bola predovšetkým skutočná terénna žurnalistika. Študenti dostali za úlohu naučiť sa komunikovať o témach extrémnej chudoby a sociálneho vylúčenia bez zaužívaných – pozitívnych aj negatívnych – predsudkov s obyvateľmi najväčších marginalizovaných rómskych komunít na Slovensku. Cieľom bolo vnímať a zaznamenať pozitívne zmeny v Jarovniciach pri Sabinove a na košickom Luníku IX. Pri ich návšteve sa menej skúsené oko reportéra nechá ľahko zaplaviť kultúrnou odlišnosťou, špinou a chudobou, pre ktoré potom nevidí pozitívne príbehy zmeny života k lepšiemu mnohých obyvateľov týchto komunít. Výsledkom sú pornografizácia chudoby a posilňovanie predsudkov.

Prvý deň workshopu sa začal stretnutím so starostom obce Jarovnice Floriánom Giňom. V obci žije približne 8 500 Rómov. Následne sme sa v sprievode terénnych pracovníkov ponorili priamo do života miestnej komunity. Podmienkou dobrej reportáže je čas – priestor na to, aby sa ľudia uvoľnili a otvorili. Budúci žurnalisti sa tak učili nielen správne fotiť, ale predovšetkým trpezlivo hľadať skryté príbehy ľudí, ktorí žijú na okraji ozajstného záujmu väčšinovej spoločnosti. V Jarovniciach sme strávili niekoľko hodín návštevami ľudí v ich domácnostiach, pri hrách, rozhovormi o problémoch komunity či ťažkých témach, akými sú nezákonné sterilizácie, nerovnaký prístup na trh práce a zlé finančné ohodnotenie v nízkokvalifikovanom zamestnaní. Odpoveď mnohých Rómov, žijúcich neraz v chatrčiach bez tečúcej vody, na otázku „Čo by ste potrebovali?“ nás zaskočila: „Keď máme Boha, máme všetko.“

Silným momentom bola následná návšteva Hrabušíc na Spiši, kde sa naši študenti prvého ročníka bakalárskeho štúdia stretli s Tomášom Ščukom. Jeho životná cesta je výnimočným príkladom toho, ako sa dá vlastným úsilím vymaniť z extrémnej chudoby. Muž, ktorý vyrastal v chatrči bez tečúcej vody, je dnes vysokoškolsky vzdelaným sociálnym pracovníkom, obecným poslancom, má vlastný dom a rodinu s vysokoškolsky vzdelanou rómskou manželkou – učiteľkou v materskej škole. Tomáš je príkladom toho, že zmena je možná. Za kľúčový moment pre vymanenie sa z extrémnej chudoby považuje vzdelanie, podporu rodičov a kúsok šťastia.

Podvečer prvého dňa workshopu sme sa z vylúčených rómskych komunít presunuli do Spišskej Kapituly, kde sme navštívili jedinečné zariadenie sociálnych služieb pre seniorov – katolíckych kňazov. Tí tu po celoživotnej duchovnej službe ľuďom dožívajú v historických priestoroch pod Spišským hradom. Študenti prostredníctvom rozhovorov zachytávali ich prežívanie, osamelosť a pocit, že sú zo svojich reholí či farností už „odložení a cítia sa neužitoční“, no zároveň aj ich neustále hľadanie nového zmyslu a radosti v tomto spôsobe života. Neopakovateľnú atmosféru dňa podčiarkla neplánovaná večerná exkluzívna fotografická prehliadka miestnej katedrály a následné zdieľanie prvých dojmov, fotografií a námetov na texty. Začínali sme o 7.30 hod. a končili o 23.00 hod. Bol to náročný deň.

Druhý deň workshopu sme strávili na známom sídlisku Luník IX, kde v panelákoch na okraji Košíc žije podľa záznamov približne 7 000 Rómov. Niekoľko hodín intenzívnych rozhovorov a fotenia v teréne – vrátane neďalekej „osady“ Mašličkovo, známej nedávnym tragickým úmrtím detí pri požiari v drevenej chatrči – prinieslo množstvo cenných príbehov a informácií pre bohatú sociálnu reportáž. Luníkom IX nás sprevádzala bývalá novinárka a poslankyňa NR SR, dnes miestna komunitná pracovníčka, Jarmila Vaňová. Celý workshop bol zakončený spoločným neskorým obedom a diskusiou, počas ktorej študenti a pedagógovia reflektovali svoje skúsenosti a dohodli sa na konkrétnych publikačných výstupoch. Poobede sme si dali priestor na zhodnotenie fotografií, výber tém reportáží, prácu so zdrojmi a termíny odovzdania prvých textov a vizuálov. V zimnom semestri 2026/2027 plánujeme na PEVŠ (Tematínska 10) zorganizovať výstavu fotografií z workshopu, odprezentovanie reportáží i skúseností z terénu a najlepšie práce prihlásime do podujatia Študentskej vedeckej a odbornej činnosti.

Takéto formy terénnej výučby sú dobrou ukážkou toho, ako Fakulta masmédií PEVŠ stavia na prepojení akademických vedomostí s tvorivou praxou. Budúci mediálni tvorcovia tak na vlastnej koži zisťujú, že za dobrou reportážou treba vyraziť do terénu, počúvať s empatiou, pýtať sa s rešpektom a vnímať svet v jeho skutočných vôňach, inakostiach a farbách. Na jeseň plánujeme zorganizovať ďalší workshop kultúrnej reportáže a dokumentárnej fotografie so známou rómskou kapelou Sendreiovci v Kokave nad Rimavicou.

https://www.paneurouni.com/aktuality/studenti-fakulty-masmedii-pevs-hladali-skryte-pribehy-na-okraji-spolocnosti